

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
17 november 2020		R. Huisman/S. Philipse	
Onderwerp			
Tijdelijke wet maatregelen Covid-19			

Geachte raadsleden,

Vanuit mijn rol als burgemeester wil ik graag met uw raad in gesprek over de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19. Deze wet is een aanvulling op de Wet publieke gezondheid en vervangt de GRIP-4 situatie van de veiligheidsregio. De burgemeester krijgt in beperkte zin iets meer mogelijkheden om beslissingen te nemen en verantwoording af te leggen. Ik hoop aan de hand van deze brief en de hierin opgenomen stellingen uw opvattingen te mogen vernemen over een goede lokale inbedding van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19. Samen wil ik afspraken maken om de democratische controle door uw raad te kunnen borgen.

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Op dinsdag 27 oktober 2020 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19. Deze wet geeft de burgemeester meer bevoegdheden dan nu het geval is.

De wet stelt dat de burgemeester uw raad en de wethouders meeneemt in besluitvorming en verantwoording. Gezamenlijk moeten zij vaststellen hoe de burgemeester de betrokkenheid waarborgt. Ook de frequentie en de wijze waarop dit gebeurt moeten worden vastgesteld.

De bestrijding van corona kan ook gevolgen hebben voor andere beleidsterreinen die het college uitvoert, zoals economie. Daarom is het van belang dat de burgemeester ook de overige leden van het college betreft.

Wat is de kern van de nieuwe wet?

Tijdelijke wet maatregelen Covid-19

De Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (bijlage 2) kent extra bevoegdheden toe aan de burgemeester. Het gaat om ontheffingen van normen die op basis van de wet gelden, aanwijzings- en bevelsbevoegdheden en bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden. De redenering hierachter is dat de burgemeester in de huidige werkzaamheden ook al dergelijke bevoegdheden kent. De extra bevoegdheden zijn beperkt. De burgemeester moet zich in beginsel houden aan het landelijk beleid, maar krijgt mogelijkheden hierop uitzonderingen te maken.

- Ontheffingen

In bepaalde situaties heeft de burgemeester de mogelijkheid om ontheffingen te verlenen van de algemeen geldende normen. Deze ontheffingen kunnen gaan over bepaalde evenementen, openstelling van publieke plaatsen, groepsvorming, regels over hygiënemaatregelen/ persoonlijke beschermingsmiddelen, bezettingsgraad van betaalde overnachtingsmogelijkheden en het gebruik van alcohol op openbare plaatsen.

De burgemeester kan individuele belangen betrekken bij de beoordeling, maar mag nooit het volksgezondheidsbelang uit het oog verliezen. De burgemeester moet in ieder geval de volgende criteria bij het besluit betrekken: plaats, aard van de activiteiten en het aantal personen waarop de ontheffing betrekking heeft. Ook de gevolgen voor de naleving van de norm waarop de ontheffing betrekking heeft, moeten bij de afweging worden betrokken.

Ontheffingen kunnen alléén gegeven worden als de ministeriële regels daar ruimte voor bieden en er een positief advies is afgegeven door de GGD.

- *Aanwijzings- en bevelsbevoegdheden*

Binnen de huidige regelgeving kan de burgemeester aanwijzingen en bevelen geven wanneer de openbare orde en veiligheid dat vereist. Op aanwijzing van de minister was de noodverordening een bevoegdheid van de voorzitter van de veiligheidsregio. Tot nu toe werd in het landelijk veiligheidsberaad overlegd over de maatregelen en was de noodverordening een vertaling van de landelijke aanwijzing en afspraken.

In de nieuwe wet gaat deze aanwijzings- en bevelsbevoegdheid naar de burgemeester. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanwijzingen en bevelen ter handhaving van de zorgplicht die ondernemers/exploitanten hebben om de veilige afstand mogelijk te maken.

Als door gedrag of een activiteit op een openbare of besloten plaats (geen woning) de kans op verspreiding van het coronavirus ontstaat of toeneemt, kan de burgemeester bevelen geven die nodig zijn om de gedraging of activiteit te beëindigen. Ook kan de burgemeester de aanwezigen bevelen om onmiddellijk te vertrekken. Het grootste deel van deze aanwijzingen zal zich blijven afspelen binnen het kader van de ministeriële aanwijzing.

- *Handhavingsbevoegdheden*

Artikel 125 van de Gemeentewet geeft de burgemeester al handhavingsbevoegdheden ten aanzien van de uitgevoerde regelgeving. De burgemeester kan waarschuwingsbrieven verzenden en lasten onder dwangsom of bestuursdwang opleggen om handhaving van de regels af te dwingen.

Wat zijn de gevolgen?*Maatschappelijke ontwikkelingen*

In de eerste fase van de coronacrisis heeft het Rijk met een 'intelligente lockdown' ervoor gekozen om de volksgezondheid leidend te laten zijn. Op basis van bron- en contactonderzoek werd een beeld gevormd en besmettingsactiviteiten tegengegaan. Zo werd de horeca grotendeels gesloten, net als theaters, bioscopen en andere culture voorzieningen. Ook zijn sportactiviteiten in groepsverband verboden. Ook nu, met de 'gedeeltelijke lockdown', is de horeca gesloten en is een streep gehaald door amateursporten in groepsverband.

Omdat er al maanden gehandeld wordt via een constructie van rampen—en crisisbestrijding, is besloten te komen tot een Tijdelijke wet. De burgemeester krijgt in de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 de mogelijkheid om beperkt ontheffingen te verlenen. Met de komst van de wet ontstaat er dus beperkte ruimte voor lokaal 'coronabeleid' om recht te doen aan de lokale situatie en om het coronavirus gericht te kunnen bestrijden.

Een kanttekening hierbij is dat een meer lokale aanpak kan leiden tot onduidelijkheid, bijvoorbeeld wanneer bepaalde maatregelen in de ene gemeente wel en in de andere gemeente niet gelden. Dit heeft ook gevolgen voor de naleving van die maatregelen.

Dilemma:

Aan de ene kant is er beperkte ruimte voor lokaal beleid, aan de andere kant ligt Oss niet op een eiland. Samen optrekken als gemeenten zorgt voor een gelijk speelveld en voorkomt shopgedrag van initiatiefnemers tussen gemeenten. Samen optrekken betekent wel dat de lokale vrijheid wordt ingeperkt.

Vraag mbt regionale afstemming:

Gaat u akkoord met het uitgangspunt dat de basishouding is om regionaal op te trekken bij de invulling van de bevoegdheden rondom de Twm?

Lokale uitgangspunten voor de uitvoering van de Tijdelijke wet door de burgemeester

De extra ruimte die de burgemeester krijgt met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) kent grenzen en is niet toepasbaar in situaties van ernstige besmettingen (bijlage 3). Dan geldt de landelijke strakke aanwijzing. De burgemeester moet zich in beginsel houden aan het landelijk beleid, maar krijgt beperkte mogelijkheden hierop uitzonderingen te maken.

De burgemeester kan uitgangspunten vaststellen die zij hanteert bij de uitvoering van haar bevoegdheden. De ervaring van afgelopen periode leert het volgende: Een afweging is altijd maatwerk, waarbij gekeken wordt naar de gevolgen voor gezondheid, economie en het tegengaan van sociale ontwrichting. Het gezamenlijke palet van maatregelen is samenhangend en een balans voor diverse doelgroepen.

Vraag mbt. Uitgangspunten:

Onderschrijft u het uitgangspunt dat gevolgen voor gezondheid, economie en sociale kracht in balans gewogen moeten worden? Hebt u hier aanvullingen op?

Onderschrijft u dat er rekening gehouden moet worden met doelgroepen? Wat zijn voor u belangrijke zaken hierbij?

Verantwoording

De Gemeenteraad en de burgemeester bepalen samen hoe zij invulling willen geven aan de wijze van verantwoording. Hier doen zich wel een paar knelpunten voor.

- Verantwoording kan alleen plaatsvinden op basis van algemene gegevens en rapportages. Individuele gevallen zijn niet geschikt om voor te leggen aan uw raad. Privacy speelt hierbij een grote rol;
- Verantwoording vindt achteraf plaats. De burgemeester kan in principe eigenstandig besluiten zonder daarvoor iemand te raadplegen. Daar waar de burgemeester in spoedgevallen handelt zal het in de praktijk niet altijd mogelijk zijn om uw raad vooraf te betrekken. De oplossing zou gevonden kunnen worden in het vaststellen van uitgangspunten voor de uitvoering.

Vraag mbt verantwoording:

Gaat u akkoord met de opzet dat u van te voren inbreng heeft op de genoemde uitgangspunten en achteraf verantwoording plaatsvindt over de invulling van de bevoegdheden?

Vraag mbt andere rol gemeenteraadsleden:

Ziet u voor leden van de gemeenteraad nog een andere rol dan kaderstellend en controlerend?

Opinerende Gemeenteraadsvergadering op 26 november

Voorstel is om op 26 november een opinerende gemeenteraad te houden voor het gesprek omtrent de nieuwe bevoegdheden.

Ter voorbereiding doe ik u deze brief toekomen met als Bijlagen:

1. Uitgangspunten Twm voor bestuurlijke verhoudingen
2. De VNG Adviesnotitie Coronacrisis
3. Notitie Twm COVID-19
4. Routekaart bestuurlijke op- en afschaling
5. COVID-19 maatregelen per risiconiveau
6. Bestuurlijke informatiebrief Veiligheidsregio dd 4 november 2020

Op de avond zelf zal Mevr. K. Du Long onderzoeker bij het PON vanuit de provinciale monitoring kijken naar de impact van Corona op de Brabantse en Osse samenleving en een doorkijk geven naar de impact op korte en lange termijn.

Aansluitend is het voorstel om volgens het format van de opiniecommissie met elkaar in gesprek te gaan. Ik wil u vragen om uw input in de eerste termijn in max. 3 minuten per fractie te geven om vervolgens als portefeuillehouder open met u ingesprek te gaan. Ik zal gezien het feit dat het een raadsvergadering betreft mijn voorzitterschap voor die gelegenheid overdragen.

Communicatie

De landelijke coronamaatregelen hebben een groot effect op de maatschappij. Dit geldt ook voor de eventueel te nemen lokale besluiten door de burgemeester. Genomen besluiten en gevolgen daarvan worden altijd centraal door de afdeling Communicatie naar buiten gebracht volgens de nu geldende protocollen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

Volgvel

Ons kenmerk

7